

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
ČIERNY POTOK
2021 – 2026
s výhľadom do
2030**

Názov:	Program rozvoja obce Čierny Potok na roky 2021 – 2026 s výhľadom do roku 2030
Územné vymedzenie :	Banskobystrický samosprávny kraj, okres Rimavská Sobota, obec Čierny Potok
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR obce:	predpokladaný dátum schválenia do 24.09.2021
Dátum platnosti:	2021 – 2026
Verzia:	1.1.1
Publikovaný verejne:	na webovej stránke obce: www.ciernypotok.sk

Obsah

Úvod

Časť A - Analytická časť

Časť A.I Analýza vnútorného prostredia

Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Časť B – Strategická časť

Časť C – Programová časť

Časť D – Realizačná časť

Časť E – Finančná časť

Časť E.I Indikatívny finančný plán PHSR

Časť E.II Finančná časť

Záver

Povinné prílohy PHSR

1.ÚVOD

Zmenou spoločensko-ekonomického systému a najmä presunom viacerých kompetencií z pôsobnosti okresných úradov na obce sa na miestne samosprávne orgány presúvajú i rozhodnutia, akým smerom sa ich vývoj a rozvoj bude uberať.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z. (v znení zákonov č. 309/2014 Z. z., č. 378/2016 Z. z., č. 58/2018 Z. z., č. 313/2018 Z. z., č. 221/2019 Z. z., č. 134/2020 Z. z.) ako jeden zo základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja územia definuje program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (ďalej PHSR). PHSR je strednodobý programový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Nové programové obdobie 2021 – 2027 prinieslo nielen vznik Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (<https://www.mirri.gov.sk/index.html>), avizované sú aj zmeny v legislatívnom a programovom zabezpečení nového programového obdobia

<https://www.partnerskadohoda.gov.sk/programove-obdobie-2021-2027/>).

PHSR obec Čierny Potok je v súlade s existujúcimi dokumentmi vyššej hierarchickej úrovne:

- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení zákonov č. 309/2014 Z. z., č. 378/2016 Z. z., č. 58/2018 Z. z., č. 313/2018 Z. z., č. 221/2019 Z. z., č. 134/2020 Z. z.),
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020,
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 (2020),
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení KURS 2011,
- Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky na programové obdobie 2014-2020,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) 2015– 2023,
- Integrovaná územná stratégia (PHSR) BBSK do roku 2030 (v príprave),
- Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja (2014),
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu BBSK do roku 2020,

PHSR obce Čierny potok zároveň nadväzuje aj na ďalšie dokumenty vypracované v predchádzajúcom programovom období:

- PHSR obce Čierny Potok 2007 – 2013
- PHSR obce Čierny potok 2014 – 2020
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Čierny Potok 201 – 2023

Ďalšie relevantné informačné zdroje, ktoré boli použité v procese tvorby tohto dokumentu, sú uvedené v jeho záverečnej kapitole. PHSR obce Čierny Potok treba chápať ako koncepčný dokument identifikujúci nielen hlavné problémy rozvoja obce ale i opatrenia, ktoré by mali k riešeniu týchto problémov prispieť. PHSR je podkladom pre naplnenie potrieb obyvateľov obce prostredníctvom rozvojových zámerov.

Význam PHSR pre obec

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len „PHSR“) je spolu s územným plánom základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy vychádzajúcim z poznania situácie

a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v obci. Zo zákona patrí medzi základné dokumenty podpory regionálneho rozvoja a spracováva sa na obdobie spravidla 5 rokov s dlhodobým výhľadom na cca 10 rokov a mal by byť pravidelne aktualizovaný. PHSR sa tak stáva výsledkom strategického plánovania zodpovedných obcí či miest a nevyhnutnou súčasťou podpornej dokumentácie pri akýchkoľvek žiadostiach o grant alebo nenávratný finančný príspevok.

PHSR má byť nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja. Obec dá spracovaním PHSR najavo záujem tak o svoju budúcnosť, ako aj o budúcnosť svojich obyvateľov. Tiež získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja v spolupráci so všetkými organizáciami a jednotlivcami, ktorí majú vplyv na život v obci/meste samotnom.

Formulár č. Ú 2–Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania dokumentu	
Názov dokumentu:	PHSR obce Čierny Potok na roky 2021 - 2026
Riadenie procesu:	<p>Spracovanie dokumentu: podľa „Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC“ a na báze otvorenej spolupráce so všetkými zúčastnenými stranami vstupujúcimi do procesu počas spracovania. Spracovanie PHSR je iniciované samosprávou, prebieha v partnerstve verejného, súkromného a tretieho sektora a spolupráce s externou spoločnosťou FIBOS s.r.o.</p> <p>Aktivity:</p> <p>1. Vytvorenie riadiaceho tímu. Za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím zložený zo</p>

	<p>zástupcov obecného úradu a dodávateľa. Členmi riadiaceho tímu budú: za obec:</p> <p>Koordinátor riadiaceho tímu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svetlana Šufliarska – starostka kontakt: 0918/ 276 953 <p>Členovia riadiaceho tímu za obec Čierny Potok (poslanci):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kamil Hriň – poslanec, zástupca starostky • Peter Gibala – poslanec, • Ing. Ján Sebiň - poslanec • Ing. Marcela Kováčová- poslanec • Marián Hukel- poslanec <p>2. Sumarizácia informácií o obci; zhodnotenie predchádzajúceho PHSR; vytvorenie, vyplnenie a analýza dotazníkov pre obec a osoby aktívne a pravidelne ovplyvňujúce život obce.</p> <p>3. Práca na jednotlivých častiach PHSR za aktívnej spolupráce zamestnancov obecného úradu a riadiaceho tímu. Zapojenie obyvateľov obce a komunikácia s nimi – účasťou na pracovných skupinách, účasťou na verejných stretnutiach k spracovaniu PHSR, kontaktovaním zodpovedného zamestnanca obecného úradu či informovaním na internetovej stránke obce a na verejnej tabuli v obci</p>
Obdobie spracovania:	04/2021 – 09/2021
Forma spracovania:	s pomocou externých odborníkov, za aktívnej spolupráce zamestnancov a organizácií v obci
Financovanie spracovania :	z obecného rozpočtu, nízkooprahová zákazka

Základné princípy tvorby PHSR obce:

Obsahová náplň PHSR, ako strategického dokumentu obce je legislatívne vymedzená zákonom o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z. (v znení zákonov č. 309/2014 Z. z., č. 378/2016 Z. z., č. 58/2018 Z. z., č. 313/2018 Z. z., č. 221/2019 Z. z., č. 134/2020 Z. z.) Posledná novelizácia tohto zákona zaviedla povinnosť spracovania PHSR podľa novej „Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC“ z roku 2014. Táto prináša záväznú štruktúru dokumentu v členení na časti:

Úvod – popis obsahu dokumentu , stručné zhrnutie prípravy PHSR, východiskových dokumentov a inštitucionálneho a časového zabezpečenia jeho spracovania.

Analytická časť – komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká.

Strategická časť –stratégia rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky.

Programová časť – zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce.

Realizačná časť – popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja s vecným a časovým harmonogramom realizácie

Finančná časť – finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie.

Prílohy

Pri spracúvaní strategického a plánovacieho dokumentu akým je PHSR je potrebné okrem iného dodržiavať určité základné princípy tvorby. Pri PHSR to sú:

- kvalitné a overené dáta,
- komplexné analýzy troch kľúčových politík - hospodárska, sociálna a environmentálna,
- partnerstvo hlavných aktérov územia,
- zosúladenie s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov obce a regiónu,
- vízia konkrétnych stratégií a rozvojových projektov.

Dôležitým procesným úkonom pri spracovaní dokumentu je zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou. Podrobné informácie o procese prípravy, tvorby a schvaľovania strategického dokumentu budú priebežne zverejňované na web stránke obce a na informačnej tabuli v obci. Zverejňované dokumenty bude možné pripomienkovať, pričom o forme a čase zasielania pripomienok budú občania včas informovaní.

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	áno	áno	áno
Verejné informačné tabule	áno	áno	áno
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno	áno	áno
Internetové stránky	áno	áno	áno
Využitie existujúcich médií	nie	nie	nie
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	nie	nie	nie
Stretnutia	áno	áno	áno
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	nie	nie	nie

Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy	áno	áno	áno
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	áno
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Odôvodnenie vypracovania PHSR

Dôvodom pre aktualizáciu PHSR obce Čierny Potok a vypracovanie nového Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Nakoľko dokument PHSR obce na roky 2014 2020 už nie je aktuálny. Zámerom nového PHSR je zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýšenie konkurencieschopnosti projektových zámerov obce, NO, podnikateľov pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry a rozvoj vidieka. Výsledkom bude kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných ale hlavne ľudských zdrojov, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou implementácie rozvojovej stratégie PHSR. Je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.

Tabuľka č. 1, Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHSR

Termín	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Úvod*						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Záver						

Východiskové podklady na:

Miestnej úrovni:

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a akčné plány z predošlého programového obdobia

2007 - 2013 , Program odpadového hospodárstva, predchádzajúce rozpočty obce.

Národnej úrovni:

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020, operačné programy partnerskej dohody a stratégia Európa 2020. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014– 2020. Pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k a operačným programom SR na roky 2014-2020.

Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014– 2020:

a) Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ : programový dokument, ktorého globálnym cieľom je prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.

b) Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.

c) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a je podkladom na vypracovanie PHSR obce.

Nadnárodnej úrovni

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Pridelené finančné prostriedky na roky 2021 – 2027 v EU
1	Výskum a inovácie (VaI)	MIRRI SR	2 266 776 537 €
2	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	3 966 645 373 €
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	2 204 983 517 €

4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	3 137 900 110 €
---	------------------------------------	--------	-----------------

5	Integrovaný ROP (IROP)	MIRRI SR	1 754 490 415 €
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	278 449 284 €
7	Technická pomoc (TP)	MIRRI SR	159 071 912 €
8	Rozvoj vidieka	MPa RV	1 559 691 844 €
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV	15 785 000 €
10	Európska územná spolupráca	UV	1 533 685 409 €

Ostatné granty a dotačné mechanizmy

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS
LIFE LONG PROGRAMME
DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012
DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR
EKOFOND
ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
GREENWAYS
PRIESTORY
POHODA ZA MESTOM
ZELENÉ OÁZY
NADÁCIA PONTIS
GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ
NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

Implementácia

Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov bola použitá procesná analýza, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

A. ANALYTICKÁ ČASŤ PHSR OBCE ČIERNY POTOK

A.I. Analýza vnútorného prostredia

Názov obce / adresa obecného úradu	Čierny Potok
Kód obce	514616
Názov okresu	Rimavská Sobota
Názov kraja	Banskobystrický kraj
Názov regiónu	Gemer
Štatút obce	obec
PSC	980 31 Hodejov
IČO	00650005
Kontaktné údaje	047 / 5683170, mobil: 0917/ 516283, www.ciernypotok.sk
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1955
Nadmorská výška obce - mesta v m	215
Celková výmera územia obce v m ²	5 910 000
Počet obyvateľov	143

Hustota obyvateľstva na km ²	24,2
---	------

História obce:

Obec Čierny Potok vznikla v. r. 1955 odčlenením od obce Hodejov s ktorou má spoločnú históriu a vývojom osád Durenda pusta a Hodoš pusta. Do roku 1925 bol vlastníkom spomenutých osád veľkostatkár a šľachtic Bocsonádi Szabó László z Hodejova. V rokoch 1924 až 1928 sa do obce prisťahovali občania slovenskej národnosti z Hriňovej, Detvy, Piešť'a a Sihly. Prvý prišli na osadu Durenda v roku 1925. Škola bola vybudovaná v roku 1928. Počas okupácie odvliekli fašisti z tejto čisto slovenskej osady obyvateľov do koncentračných táborov, kde 12 z nich zahynulo.

Obec Čierny Potok leží pod kopcom Veľký Bučeň, v doline rovnomenného potoka. Nadmorská výška stredu obce je 215 metrov nad morom a žije tu asi 150 obyvateľov. V roku 2004 bol schválený obecný erb. V obci sa nachádza kultúrny dom, predajňa potravín, detské ihrisko, dom smútku a pamätník padlých v druhej svetovej vojne. V blízkosti obce vyviera minerálny prameň. Cez Čierny Potok prechádza modrá turistická značka vedúca z Hodejova do Bučenskej vrchoviny, kde sa napája na červeno značenú „Cestu Márie Széchyiovej“. JRD bolo založené v roku 1952.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1. časť

Pamiatky

Medzi zaujímavosti obce Čierny Potok patrí Areál šťavice pri Starom dube, kde sa nachádza minerálny prameň Šťavica a Starý dub (goliáš), ktorý má viac ako 300 rokov. Areál bol dokončený na jeseň r.2008 a bol financovaný z Programu obnovy dediny. V obci sa nachádza národná kultúrna pamiatka - Pamätník obetiam II. svetovej vojny.

Príroda

Obec leží v nadmorskej výške 199 – 377 m n.m. (stred obce vo výške 212 m n.m.) v severnej časti Cerovej vrchoviny v doline ľavostranného prítoku Gortvy. Rozloha chotára je 591 ha. Zväčša odlesnený povrch chotára, rozčleneného na krátke údolia a chrby, tvoria treťohorné pieskovce a ilimerizované pôdy.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1. časť

Prírodná pamiatka

Súčasnosť obce

Obec Čierny Potok leží v Cerovej vrchovine pod kopcom Veľký Bučeň (514,3 m n.m.), v doline rovnomerného potoka, v nadmorskej výške 215 m nad morom, na výmere 591 ha. V obci žije 150 obyvateľov z toho je 75% slovenskej národnosti a ostatní sa hlásia k maďarskej a rómskej národnosti. Obec je členom Mikroregiónu Údolie Gortvy a Euroregiónu Slaná Rimava. Člení sa na časti: Čierny Potok, Durenda a Hodoš.

Demografia

Počet obyvateľov k 31.12.2020 spolu 143, muži 72, ženy 71

- Predproduktívny vek (0-16) spolu 10
- Produktívny vek (15-54) ženy 33
- Produktívny vek (15-59) muži 47
- Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M) spolu 53
- Celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu 2 , muži 0 , ženy 2

Infraštruktúra a občianska a technická vybavenosť:

- Rozvodná sieť plynu
- Miestne komunikácie 3,5 km
- Zber a triedenie komunálneho odpadu
- Autobusová preprava 2 linky
- Počet domov 79, počet bytov k 31.12.2020 79
- Jednotka požiarnej ochrany
- Kultúrny dom
- Verejná knižnica
- Dom smútku, cintorín, zvonica
- Futbalové ihrisko
- Prírodný amfiteáter

V obci Čierny Potok sa nenachádza školské, predškolské ani zdravotné zariadenie. Tieto patria do spádovej oblasti obce Hodejov a Jesenské - dostupnosť do 10 km.

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Mestská a obecná štatistika

A.II. Analýza vonkajšieho prostredia

Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území.

Obec Čierny Potok je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica, určuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je prevažne vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobou nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ, ale s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou.

Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidiecky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu

takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je 9,79% (jún 2021). V prípade BBSK je nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomických štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze síce podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily.

Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne, má vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu len vďaka novým PZI udržať hospodársku a sociálnu stabilitu. V priemyselnej výrobe bude dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBSK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Zvolen. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Prírodné zdroje BBSK sú rôznorodé, veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopra-

vy,

- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.
- komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	
Cieľová skupina	
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách, obec, investori	
2. Technická infraštruktúra	
Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,	
3. Životné prostredie	
Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,	
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo	

Cieľová skupina	
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,	
5. Školstvo a šport	
Cieľová skupina	
Deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,	
6. Kultúra	
Cieľová skupina	
Obyvateľstvo, podnikateľské subjekty, návštevníci obce,	
7. Cestovný ruch a public relation	
Cieľová skupina	
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,	
8. Administratíva a bezpečnosť	
Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,	
9. Informatizácia obce	
Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, skromný, podnikateľský sektor,	

Pre obec Čierny POTOK a analýzu vonkajšieho prostredia je kľúčová analýza okresu Rimavská Sobota.

Okres: Rimavská Sobota	2020	Charakteristika: Okres Rimavská Sobota mal ku koncu roka 2020 86 996 obyvateľov, pričom zaznamenávame mierny nárast počtu obyvateľov (v roku 2005 žilo v okrese 82 648 obyvateľov). V okrese je prevaha žien. Vekové zloženie obyvateľstva indikuje nárast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku z 9 711 v roku 2005 na 11 312 v roku 2020 a rovnako aj nárast počtu obyvateľov v produktívnom veku z 57 955 (2005) na 62 018 (2020). Prirodzený prírastok obyvateľov a taktiež saldo migrácie naznačuje, že v okrese sa za posledné sa viac ľudí vysťahovalo, ako usídlilo. Pre okres je charakteristická najvyššia miera nezamestnanosti, koncom roka 2013 presiahla 31,24% , a teraz je to pokles na 20,52% (jún 2021)
Počet obyvateľov:	83 996	
Rozloha:	1471,08 km²	
Hustota zaľudnenia:	57,09 obyv./km²	
Celkový prírastok 2015-2020:	223	
Saldo migrácie 2005-2013:	-1049	
Stredná dĺžka života v r.:m ž	69,80	
	78,50	

Sociálno-ekonomické ukazovatele:							
Charakteristika: Ku koncu júna 2021 bola v okrese Rimavská Sobota miera evidovanej nezamestnanosti 20,52%. V BBSK 9,79% a na Slovensku 7,57%	26,8	33,3	33,6	34,6	35,6	20,52	

				18,9	19,8	20,8	9,79
			19,2				
	14,3						
Priemerná hrubá nominálna mzda zamestnancav okrese Rimavská Sobota v roku 2020 dosiahla 713 €, čo je hlboko pod celoslovenským priemerom 1133€	8,4	12,7	12,5 7,57 priemer SR	13,6 BBSK	14,4 Rim. Sobota		
	2008	2009	2010	2011	2012	2020	

Druhov skladba:

Katastrálne územie ierny Potok m celkov rozlohu 591ha, ktor tvoria nasledovne druhy pozemkov:

Druh pozemku	Výmera v ha	% podiel
orn pôda	145	32,76
vinice	0	0
záhrady	6	1,29
ovocn sady	0	0
trval trávne porasty	290	65,86
poľnohospodárska pôda spolu	441	100
Lesn pôda	120	80,30
Vodné plochy	5	3,05
Zastavan plochy	21	14,14
Ostatn plochy	4	2,51
spolu	150	100

Poľnohospodárska pôda sa na celkovej rozlohe územia podieľa 100%, čo poukazuje na skutonost', že poľnohospodárska výroba m z hľadiska územného rozsahu v území dominantn postavenie. Na lukach a pastvinách sa vyskytj takmer všetky druhy tráv: kostrava lúčna, kostrava erven, rezncka lalonat, mtonoh trvci a mnohokvetý, lipnica lúčna, timotejka lúčna. Ďalej datelino- viny ako: datelina plaziv, hybridn a lúčna, vika siata i vienec vikolist. Brehy vodných tokov sú lemované melioranmi drevinami ako je topol', vrba, jelša a osika. Charakter vidieckeho pro- stredia dotvrjj typick radov vysadby ovocných drevín popri cestných komunikáciách, najmä jablon a sliviek.

Lesn hospodárstvo

Lesn pôda m výmeru 120 ha a na rozlohe sa podieľa 80,30%. Tento podiel poukazuje, že lesnatost' územia je veľmi nízka čo charakterizuje nízku ekologick hodnotu a stabilitu územia, ale aj nízku lesohospodrsku činnost' v území. Lesn spoločenstvá sú takmer vylune tvoren listnatými drevinami, z nich najmä duby, hraby, buky, javor, osika, rakyta, hrab, breza a dalie. Z krovín je hojne zastpen ostružina krovit, ruaipov, lieska obyajn a baza ierna.

Na brehoch vodných tokov hniezdi kačica div. Na vlich stanovištiach sa vyskytj oboivelnky: skokan zelen, skokan hned, ropucha, rosnička zelen. Zastpen sú aj niektor druhy plazov: jašterice, vretenice a uovky. V lesoch sa vyskytuje diviak, jelen', srna. Lka, jazvec, veverice, plch, div mačka, kuna, lasica, tchor... Lesy poskytjj podmienky na hubrenie.

2. Technick infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkn systém verejného osvetlenia. Rozvoj a udrzovanie technickej infraštruktúry je nevyhnut z hľadiska dodrzania požadovanej životnej

úrovne obyvateľstva. V obci nie je žiadny verejný vodovod ani verejná kanalizácia. Obec sa zásobuje z individuálnych zdrojov (studní). Obec je plynofikovaná.

3. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie obce znamená ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržovanie zelene –drevín, trávnikov a kvetinových záhonov. V obci je zabezpečený odvoz komunálneho odpadu raz za dva týždne, občania odpad aj triedia.

4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

V obci sa nenachádzajú žiadne zdravotnícke zariadenia a ani zariadenia sociálnej starostlivosti pre starších občanov..

5. Školstvo a šport

V obci sa nenachádza základná škola ani materská škola. Je tu vybudované ihrisko pre futbal, ktorý využíva pre šport väčšinou mladšia generácia. Obec má vybudovaný prírodný amfiteáter, areál pri prírodnom prameni Šťavica.

6. Kultúra

Kultúrne vyžitie v obci je adekvátne veľkosti obce a záujmu ľudí. V obci sa nachádza kultúrny dom vr. PKO pre verejné a spoločenské podujatia ako napr. deň detí, Mikulášsky večierok a dni obce. Majú tu aj verejnú knižnicu. V obci sa nachádza požiarna zbrojnica, ktorá pomáha v obci aj s niektorými aktivitami. Nachádzajú sa tu aj organizácie ako napr. DHZ Červený kríž a Zväz protifašistických bojovníkov.

7. Cestovný ruch

V Čiernom Potoku sa nenachádzajú rekreačné priestory a nie sú tu ani zariadenia cestovného ruchu.

8. Informatizácia obce

Dostupnosť sietí mobilných telefónnych sietí, T-com a Orange a O2 je v obci slabšie. Taktiež v celej obci je celkom dobrá dostupnosť verejného internetu od spoločnosti Slovanet a Witel..

9. Firmy a spoločnosti v obci:

Meno	sektor	adresa	IČO
Štefan Gibala	SHR	Čierny Potok 31	32981465
Ivan Krnáč - KLECEK	Maloobchod s dielmi motor.vozidiel	Čierny Potok 74	33545332
Ing.Ján Sebiň - SEBCO	SHR	Čierny Potok 77	37306821
Bc.Marcela Kováčová	Vedenie účtovníctva	Čierny Potok 41	43645887
Ing. Marek Hriň LEKUH	Stavebné práce	Čierny Potok 30	36651656

Marian Hukel	Stavebné práce	Čierny Potok 30	37997343
Farma ASIRI s.r.o.	Poľnohospodárstvo	Čierny Potok 210	50538454
Poľovnícky spolok Hodoš	Činnosť záujmových organizácií	Čierny Potok 55	42002567

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Obec s peknou prírodou, čistá obec, minerálny prameň, poľnohospodárska pôda, lúky, pasienky</p> <p>Minerálny prameň kyselka Bohaté tradície obce Ústretovosť obyvateľstva, Aktívna spolková činnosť Záujem obyvateľstva o dianie v obci</p>	<p>Nedostatok poskytovaných služieb. Chýba širší sortiment tovarov v obchode, nedostatočná dopravná dostupnosť, zlé miestne komunikácie, chátrajúce obecné budovy, nepriaznivá demografická štruktúra, migrácia mladých, nevybudovaná technická infraštruktúra, Nízka vzdelanosť, chýba MŠ, ZŠ, chýba športový areál, vysoká miera nezamestnanosti, nízka kúpyschopnosť, nedostatok príležitostí na šport a voľno časové aktivity</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>Vytvárať podmienky pre poľnohospodársku výrobu, zabezpečiť sociálne služby pre dôchodcov, podporovať poľnohospodárske činnosti, a podnikanie, vybudovať základnú infraštruktúru, zabezpečiť rekonštrukciu miestnych komunikácií, rekonštruovať schátrané stavby, znižovať energetickú náročnosť budov, zlepšiť dopravnú dostupnosť</p>	<p>Zvyšovanie ekologického zaťaženia, Zarastanie pozemkov neudržiavaním obce Vyľudňovanie obce Nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu rozvoja obce Neúspešnosť integrovanej stratégie MAS</p>

Anketa – dotazník

V roku 2020 bol v obci Čierny Potok uskutočnený dotazníkový prieskum s cieľom zistenia názorov obyvateľstva obce na možnosti jej rozvoja. Využitá bola metóda dotazníkov, ktoré boli anonymné. Obsahovo boli dotazníky v úvode zamerané na základnú charakteristiku respondentov. Nasledovala časť venovaná obci ako miestu bývania, riešené boli základné životné potreby obyvateľstva a ich hodnotová orientácia, analyzovaná bola obec ako sociálny priestor a hodnotené boli aj možnosti pracovných príležitostí. Podstatné bolo tiež posúdenie obce z hľadiska kvality života, riešená bola obec a jej životné prostredie a perspektívy regionálneho rozvoja obce. Dotazníky obsahovali otázky, v ktorých respondenti vyjadrovali svoje názory a postrehy na súčasný stav v obci ale tiež poukazovali na možnosti ďalšieho rozvoja obce, upozorňovali na problémy v obci, hodnotili, riešili a posudzovali podmienky a perspektívy rozvoja vo vlastnej obci. Do prieskumu sa zapojilo 67 respondentov, čo predstavuje 83,75 % EAO obce.

Medzi respondentmi prevládali ženy (50,75 %) nad mužmi (49,25 %).

Z hľadiska vekovej štruktúry respondentov boli zastúpené skupiny 15-19-ročný(1,95 %), 20-29 ročný(13,4 %) , 30- 39 ročný(13,4 %),40-49 ročný (21%), 50-64 ročný (19,4%), 65+ ročný 31,3%.

Vo vzdelanostnej štruktúre boli dominantní respondenti so stredoškolským vzdelaním (35,8%). Po nich nasledovali respondenti vyučení (14%) a vysokoškolsky vzdelaní (14%) .

V štruktúre respondentov podľa zamestnania dominovali dôchodcovia (32,83%), zamestnanci vo verejnom sektore (21%) zamestnanci v súkromnom sektore (17,91 %) .

Z oslovených respondentov býva až 69 % opýtaných v obci viac ako 21 rokov.

Takmer všetci opýtaní sa stotožňujú s tvrdením, že im život v obci prináša výhodu v podobe vlastníctva domu, záhrady či hospodárstva a že im obec umožňuje kludnejší a pokojnejší život oproti životu v meste (76 % opýtaných). Z tohto pohľadu sa názory obyvateľstva rôznia v závislosti od príslušnej životnej podmienky, celkovo však možno konštatovať vzhľadom na zastúpenú sociálnu infraštruktúru prevládajúcu ani spokojnosť ani nespokojnosť až spokojnosť obyvateľstva s vybranými životnými podmienkami v obci . Nespokojní sú obyvatelia s kvalitou technickej infraštruktúry, málo pracovných príležitostí, málo príležitostí na sebarealizáciu. Obyvateľstvo vyjadrilo v rámci prieskumu svoj záujem najmä o dobudovanie prvkov technickej infraštruktúry ako je vybudovanie kanalizácie a napojenosť obce na ČOV (45%), Záujem prejavili respondenti aj o vybudovanie multifunkčného športoviska (19%), úprava verejných priestorov (42%), vybudovanie detského ihriska (5%) pre deti . V centre záujmu je aj snaha o zlepšenie sociálnej starostlivosti a opatrovateľskej služby (33%). Medzi odpoveďami tiež rezonoval záujem o ochranu prírody a životného prostredia (37%) , zapájanie občanov do vecí verejných (33%), zlepšenie spoločenského života a organizovanie spoločenských podujatí (27%). Doterajší rozvoj obce hodnotí pozitívne 64 % respondentov.

ODPOČET PLNENIA PHSR 2014 – 2020

- 1 **Rekonštrukcia autobusových zastávok**
- 1 **Oprava , skrášlenie minerálneho prameňa**
- 1 **Výstavba a modernizácia obecných komunikácií**
- 1 **Modernizácia verejného osvetlenia - prebieha**
- 1 **Modernizácia verejného rozhlasu**

B. Strategická časť

Vízia

Prvoradou úlohou vedenia obce bude realizácia projektu výstavby kanalizácie a čističky odpadových vôd a obecného vodovodu. Tým sa doplní infraštruktúra v obci pozostávajúca modernizácie verejného osvetlenia. Po vybudovaní ČOV bude potrebné zrekonštruovať komunikáciu vedúcu do obce a naším cieľom je vybudovať aj chodníky. A posledná vízia, ktorú tu spomeniem, je rozvíjať voľnočasové aktivity v obci, do ktorých chceme zapojiť mládež aj staršiu generáciu, aby sa naučili súdržnosti a vzájomnej pomoci.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Čierny Potok. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty) , ktoré poskytuje jej obyvateľom, miestnym podnikateľom a pod. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce. Predpokladom pre zabezpe-

čovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy, dôsledný denný program a realizácia profesionálnych interných služieb. Samospráva obce Čierny Potok disponuje aj malým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický cieľ PHSR ako aj čiastkové ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj menších vidieckych oblastí. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni je podmienené úspešnosťou podnikateľských subjektov v obci, ktoré sú zamerané na poľnohospodárske činnosti a maloobchod.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR SR, Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje podrobnú analýzu a opatrenia. Limitujúci faktor – dostatok, resp. nedostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja obce. Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného pro-

stredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady dostupnosti základných služieb ako školstvo a zdravotníctvo pre obyvateľov obce. Významným faktorom rozvoja obce možno považovať spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

C. Programová časť.

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít a využitie potenciálu v obci a jej okolí, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce.

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a energetickú úsporu budov a budovanie miestnych komunikácií.

Zabezpečiť výstavbu verejného vodovodu, v budúcnosti ČOV a kanalizačnej siete.

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchovaa informovanosť o stave životného prostredia.

Neustále zabezpečovať dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb pre obyvateľov obce, v spolupráci s inými obcami a tým dosiahnutie dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít, existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity a voľnočasové aktivity je povinnosť obce.

Rozvojový program obce:

Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry.

Aktivita: Obecný park s minerálnym prameňom
Popis: Vytvorenie obecného parku v blízkosti minerálneho prameňa
prioritná oblasť: investícia do občianskej infraštruktúryplánovaný rok realizácie: 2022 zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia) 2
Financovanie: náklady €: 15 000 – 20 000 € možnosti financovania %: 95 náklady na prípravu projektu 2 000 €

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
dopad na rozpočet 5% spolufinancovanie
dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Rekonštrukcia a modernizácia kultúrneho domu

Popis: Oprava a modernizácia kultúrneho domu

prioritná oblasť: investícia do občianskej infraštruktúryplánovaný rok realizácie: 2023

zodpovedný za realizáciu: obec
dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia) 1

Financovanie:

náklady €:70 000 – 80 000 €
možnosti financovania %: 95
náklady na prípravu projektu v € : 2 500 €
potreba financovania z vlastných zdrojov v € : 5% spolufinancovanie

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): 5% spolufinancovanie
dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Výstavba multifunkčného ihriska

Popis: Výstavba multifunkčného ihriska s mantinelmi a osvetlením pre rôzne športové disciplíny

prioritná oblasť: investícia do občianskej infraštruktúry
plánovaný rok realizácie: 2024

zodpovedný za realizáciu: obec
dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia) 2

Financovanie:

náklady €: 45 000 €
možnosti financovania %: 95%
náklady na prípravu projektu € : 3 000 potreba financovania z vlastných zdrojov € : 1000

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): 5% spolufinancovanie
dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Zriadenie opatrovateľskej služby

Popis: Poskytovanie sociálnych služieb pre chorých a bezvládných obyvateľov obce

<p>Prioritná oblasť: investícia do sociálnej infraštruktúryPlánovaný rok realizácie: 2021 Zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia) 1</p>
<p>Financovanie: Náklady €: 16 000 € Možnosti financovania v %: 100 Potreba financovania z vlastných zdrojov €:0</p>
<p>Dopady: dopad na zamestnanosť: 1 nové pracovné miesto dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny – úspora bežných výdavkovdopad na kvalitu života: pozitívny</p>

<p>Aktivita: Oprava komunikácie III. triedy</p>
<p>Popis: Oprava komunikácie vo vlastníctve BBSK</p>
<p>prioritná oblasť: investícia do občianskej infraštruktúryplánovaný rok realizácie: 2024 zodpovedný za realizáciu: BBSK dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia) 1</p>
<p>Financovanie: náklady €:230 000 – 250 000 € možnosti financovania v %: 100 náklady na prípravu projektu(štátne účelové fondy, rozpočet samosprávneho kraja)€ :hradí BBSK potreba financovania z vlastných zdrojov € : 0</p>
<p>Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny – úspora bežných výdavkovdopad na kvalitu života: pozitívny</p>

<p>Aktivita: Čistička odpadových vôd a kanalizácie</p>
<p>Popis: Výstavba ČOV kanalizačného rozvodu.</p>
<p>prioritná oblasť: investícia do občianskej infraštruktúryplánovaný rok realizácie: 2027 zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia) 1</p>
<p>Financovanie: náklady €: 1 500 000 € náklady na prípravu projektu (štátne účelové fondy, rozpočet samosprávneho kraja)€ :10 000 potreba financovania z vlastných zdrojov v % : 5 %</p>

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): 5 % spolufinancovanie

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Obecný vodovod

Popis: Výstavba obecného vodovodu

prioritná oblasť: investícia do občianskej infraštruktúryplánovaný rok

realizácie: 2026

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia) 2

Financovanie:

náklady €: 1 700 000 € možnosti

financovania €:

náklady na prípravu projektu (štátne účelové fondy, rozpočet samosprávneho kraja)€ :20 000

potreba financovania z vlastných zdrojov v % : 5%

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): 5% spolufinancovanie

dopad na kvalitu života: pozitívny

D. Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriade-

nými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHSR obce. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHSR. V realizačnej časti je potrebný ľudský potenciál vlastný s napojením na štruktúry mikroregiónu a MAS.

E. Finančná časť

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach

–v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú vlastné prostriedky. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možnosti obecného rozpočtu atď.

Financovanie projektov rozvoja obce, ktoré boli navrhnuté v rámci stratégie nie je možné na význam a veľkosť obce realizovať s prostriedkov SF EÚ. Odporúča sa využívať dostupné grantové schémy Environmentálneho fondu, z Dotácií VZN BBSK, z dotácií MV SR, Dotácií MF SR a MK SR.

Ďalším prípadným zdrojom na financovanie projektov je čerpanie prostriedkov v rámci MAS Cerová vrchovina. MAS sú financované z OP poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, so špecifickým zameraním na program LEADER. V týchto program sa navrhuje vypracovanie integrovaných projektov. Dôvodom je doteraz platná legislatíva, že ČOV, kanalizácie sa realizujú prioritne v obciach s počtom obyvateľov nad 2 000.

Odporúčané finančné zdroje a granty

Vymedzenie oblastí poskytnutia dotácií

Medzi oblasti podporované dotáciami patria najmä:

- a) vzdelávanie, mládež, telovýchova a šport,
 - b) ochrana a podpora zdravia, poskytovanie zdravotnej starostlivosti, protidrogová prevencia,
 - c) humanitárna, sociálna a charitatívna činnosť,
 - d) kultúra a kultúrne dedičstvo, informačné služby,
 - e) kreatívny priemysel,
 - f) ekológia a životné prostredie, ekologické druhy dopravy,
 - g) cestovný ruch, regionálny rozvoj a medzinárodné vzťahy,
 - h) výskum, vývoj, vedecko-technické služby.
- a)

1. ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

Globálnym cieľom Švajčiarskeho finančného mechanizmu financovaného z prostriedkov Švajčiarskej konfederácie (do výšky 63,6 milióna CHF) a štátneho rozpočtu SR je prispieť k zníženiu hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci rozšírenej Európskej únie ako aj v rámci Slovenskej republiky.

hospodársky rast a zvýšenie zamestnanosti

uplatnenie sa mladých ľudí na trhu práce

integrácia a osobný rozvoj zdravotne postihnutých detí a mladistvých do bežného života ako aj sociálnej inklúzie detí a mládeže z MRK

zachovanie životného prostredia

link:<http://www.swiss-contribution.sk/>

2. DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR

Dotačné programy

1. Obnovme si svoj dom :účel: ochrana, obnova a rozvoj kultúrneho dedičstva
2. Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií: účel: ochrana, obnova a rozvoj kultúrneho dedičstva
3. Európske hlavné mesto kultúry : účel: čiastkové projekty súvisiace s projektom Európske hlavné mesto kultúry
4. Umenie: účel: tvorba a šírenie umeleckých diel a ich reflexií; vzdelávací program v kultúre
5. Pro Slovakia: účel: podpora medzinárodnej spolupráce v oblasti kultúry; podpora projektu, na ktorého realizáciu získal žiadateľ grant z Európskej únie, prostredníctvom programu vytvoreného Európskou úniou pre kultúrne odvetvia a kultúrne subjekty, ak takýto projekt prispieva k praktickej realizácii cieľov Európskej únie vo vzťahu k Slovenskej republike
6. Kultúra znevýhodnených skupín: účel: kultúrna aktivita zdravotne postihnutých alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva
7. Nehmotné kultúrne dedičstvo a kultúrno-osvetová činnosť: účel: kultúrna tvorivosť a voľnočasová kultúrna aktivita; vzdelávací program v kultúre
8. Kultúrne poukazy: účel: sprístupňovanie kultúrnych hodnôt žiakom základných škôl, žiakom stredných škôl a pedagogickým zamestnancom základných škôl a stredných škôl

4. DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

4.

Dotácie poskytované v zmysle osobitných zákonov v rezorte školstva a v súlade s uznesením vlády SR č. 695/2010 Z. z. k návrhu na zvýšenie transparentnosti pri poskytovaní dotácií z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Regionálne školstvo: Dotácie v oblasti regionálneho školstva sa poskytujú podľa § 6c zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. Dotácie sa poskytujú na základe výzvy okrem oblastí podľa § 6c ods. 1 písm. d) až f).

Deti a mládež: Programy pre mládež na roky 2021 - 2026 sa zameriavajú najmä na neformálne vzdelávanie v práci s mládežou a na rozvoj mládežníckej politiky na Slovensku. Dotácia v rámci jednotlivých Programov bude prioritne poskytnutá na aktivity podporujúce mládež s nedostatkom príležitostí, t.j. mladých ľudí, ktorí sú znevýhodnení zo vzdelanostných, sociálnych, fyzických, psychologických, hospodárskych, kultúrnych dôvodov alebo pretože bývajú v odľahlých oblastiach.

V súlade so špecifickými cieľmi sa určujú nasledovné Programy:

Program „PODPORA mládežníckych organizácií“,
Program „PRIORITY mládežníckej politiky“,
Program „HLAS mladých“,
Program „SLUŽBY pre mladých“,
Program „KOMUNITA mladým“,
Program „DÔKAZY o mladých“.

Šport : Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR financuje šport formou dotácií. Podľa § 11b ods. 3 zákona č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov možno žiadateľovi poskytnúť dotáciu v oblasti športu len na základe písomnej žiadosti predloženej v súlade s výzvou.

link:<https://www.minedu.sk/7536-sk/dotacie-ministerstva-skolstva-vedy-vyskumu-a-sportu-sr/>

5. DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) poskytuje dotácie na podporu rozvoja sociálnej oblasti a rodovej rovnosti na základe zákona č.544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti ministerstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dotáciách“).

Dotácie, ktoré poskytuje priamo ministerstvo:

- dotácia na podporu rozvoja sociálnych služieb
- dotácia na podporu vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- dotácia na podporu rekondičných aktivít
- dotácia na podporu členstva v medzinárodnej organizácii v sociálnej oblasti
- dotácia na podporu edičnej činnosti
- dotácia na podporu humanitárnej pomoci
- dotácia na podporu rodovej rovnosti

Dotácie, ktoré poskytujú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny:

- dotácia na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením
- dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením
- dotácia na zabezpečenie výkonu osobitného príjemcu

link:<http://www.employment.gov.sk/sk/ministerstvo/poskytovanie-dotacii/>

6. DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

MDVaRR SR poskytuje dotácie v nasledovných oblastiach:

1. Elektronické komunikácie
2. Komodalita a nákladná logistika
3. Letecká doprava
4. Výstavba

1. Odbor bytovej politiky a mestského rozvoja
2. Odbor územného plánovania
3. Samostatné oddelenie pre vedu a výskum
- 4.

link:<http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=111792>

7.EKOFOND

Hlavnou formou podpory je poskytovanie finančných príspevkov v rámci programov a grantov na podporu energetickej efektívnosti.

V súčasnosti sú podporované:

GP 01 Kogenerácia a trigenerácia na báze zemného plynu

Program sa ďalej člení na nasledujúce podprogramy:

- 01/A Mikro-kogenerácia – výkon do 50 kWe (napríklad – rodinný dom)
- 01/B Kogenerácia - výkon 50 kW (vrátane) až 1 MWe (napríklad nemocnica, plaváreň...)
- 01/C Trigenerácia - výkon do 1 MWe (napríklad nemocnica, plaváreň a podobne)
-

GP 02 Zlepšenie energetickej hospodárnosti budov

V rámci programu je možné podať žiadosti v dvoch podprogramoch rozdelených podľa typu žiadateľa na podprogram 02/C - Verejné budovy a podprogram 02/D - Školy a školské zariadenia, ktoré môžu získať podporu na nasledujúce energetické opatrenia:

C1 resp. D1 - zatepl'ovanie obvodového plášťa budov, zatepl'ovanie strechy/stropu nad posledným vykurovaným podlažím (sedlové strechy bez využitia povaly), stropu nad nevykurovaným priestorom a ostatných deliacich konštrukcií medzi vykurovanými a nevykurovanými priestormi a/alebo
C2 resp. D2 - výmenu okien – nové okná musia mať nainštalované štrbinové vetranie pre výmenu vzduchu zabezpečujúce mikroventiláciu i pri zatvorenom okne

GP 03 Podpora inštalácie plynových tepelných čerpadiel

Program 03/2011 Podpora inštalácie plynových tepelných čerpadiel je rozdelený do dvoch podprogramov:

03/A Plynové tepelné čerpadlá využívané na vykurovanie (napr. v školách, obytných budovách alebo nemocniciach)

03/B Plynové tepelné čerpadlá využívané na vykurovanie a chladenie (napr. v školách, obytných budovách alebo nemocniciach)

GP 04 Výskum, vývoj a zavádzanie nových progresívnych technológií na báze zemného plynu

Program podporí projekty v oblasti aplikovaného výskumu a vývoja progresívnych technológií na báze zemného plynu; inovatívne metódy a procesy súvisiace s využívaním zemného plynu a projekty v oblasti zvyšovania bezpečnosti prepravy a distribúcie zemného plynu, ktoré konkrétne pomôžu zlepšiť environmentálne a bezpečné prostredie okolo nás.

GP 05 Podpora rozvoja využitia alternatívneho motorového paliva CNG

Program sa ďalej člení na nasledujúce podprogramy:

05/A Podpora nákupu vozidiel s pohonom CNG vo verejnom sektore

05/B Podpora nákupu vozidiel s pohonom CNG pre fyzické osoby

EkoFond pre školy

- Základné školy – pre I. stupeň ZŠ
- Stredné školy – pre stredné odborné školy so zameraním na energetiku, stavebníctvo, inštalácie a opravy technických zariadení budov

C. Partnerské projekty

Spolupráca môže byť jednak vo forme finančného príspevku na realizáciu projektov, alebo formou spolupráce v rámci vlastných disponibilných odborných a personálnych kapacít EkoFondu, n. f., pri určení zamerania, rozsahu a podmienok projektov, ako aj pri ich organizácii a vyhodnotení.

8. ENVIRONMENTÁLNY FOND

A. Oblasť: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

Podpora výroby tepla a teplej vody prostredníctvom využívania nízko emisných zdrojov pre rok 2016

Podpora výroby tepla, teplej vody a elektrickej energie prostredníctvom využívania obnoviteľných zdrojov pre rok 2016

Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia pre rok 2016

B. Oblasť: Ochrana a využívanie vôd

Čistiarene odpadových vôd a verejné kanalizácie pre rok 2016

Protipovodňová ochrana – Opatrenia na vodnom toku pre rok 2016

- Protipovodňová ochrana - Opatrenia mimo vodného toku pre rok 2016

Rybárstvo pre rok 2016

Vodovody pre rok 2016

C. Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva

- Uzavretie a rekultivácia skládok pre rok 2016

Predchádzanie vzniku odpadov, triedený zber a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov pre rok 2016

Zavedenie triedeného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení pre rok 2016

Sanácia miest s nezákonne umiestneným odpadom pre rok 2015

D. Oblasť: Ochrana prírody a krajiny

- Ochrana prírody a krajiny pre rok 2016

E. Oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia pre rok 2016

F. Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

- Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia pre rok 2016

H. Oblasť: Environmentálne záťaž

- Odstraňovanie environmentálnych záťaží pre rok 2016

L. Oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zatepl'ovania

Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zatepl'ovania

link: <http://0534-envirofond-web.millennium.sk/sk/podpora/dotacie>

9. RECYKLAČNÝ FOND

je neštátny účelový fond zriadený 1. júla 2001 zákonom č. 223/2001 Z. z., ktorý zhromažďuje finančné prostriedky dovozcov a výrobcov komodít povinných platiť príspevky v zmysle tohto zákona. Jeho primárnou funkciou je z vyzbieraných finančných prostriedkov podporovať formou dotácií a úverov projekty zakladajúce a rozvíjajúce triedený zber a zhodnotenie odpadov začlenených do kategórií komodít v zmysle tohto zákona a členenia fondu. Ďalšou funkciou je finančná podpora obciam a ich združeniam za separovanie odpadu a jeho odovzdávanie na ďalšie zhodnotenie. Prostriedky z fondu sa poskytujú na základe žiadosti formou účelovej dotácie alebo úveru v zmysle Žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov (ďalej len „žiadost“) sa predkladajú fondu priebežne.

link: http://www.recfond.sk/index.php?www=sp_detail&id=256&navigation_main_id=5&navigation_id=5

10. NADÁCIA SPP

link: <http://www.nadaciaspp.sk/sk/grantove-programy>

11. NADÁCIA ORANGE

Nadácia Orange podporuje

Vzdelávanie: podporuje moderné školy, motivujeme dobrých učiteľov a pomáhame rozvíjať nadanie detí. Mladým talentom vytvárame lepšie podmienky, aby sa naplno rozvinuli.

Komunitný rozvoj: Komunitný rozvoj podporujeme prostredníctvom grantových programov Šanca pre váš región a Grantový program pre optimistov. Šancu prispieť k rozvoju regiónov dávame aj aktívnym zamestnancom spoločnosti Orange Slovensko, a.s. prostredníctvom Zamestnaneckého grantového programu a Grantovému programu pre predajcov.

Sociálna inklúzia: začleňovanie znevýhodnených do aktívneho spoločenského života a podporu rovnosti príležitostí.. Podporuje tých, ktorí zvyšujú šance na plnohodnotné zapájanie zdravotne znevýhodnených do spoločenského diania.

grantové programy Darujte Vianoce, Zelená pre seniorov. Zároveň poskytujú pomoc ťažko chorým jednotlivcom prostredníctvom Fondu pre sociálne slabých a chorých.

link: <https://www.nadaciaorange.sk/#>

12. NADÁCIA EKOPOLIS

Program **Aktívne občianstvo a inklúzia** je grantovou schémou pre mimovládne organizácie aktívne v oblastiach participatívnej demokracie, znižovania sociálnych nerovností chudoby a vylúčenia, podpory detí a mládeže, životného prostredia a rozvoja služieb v sociálnej oblasti. Program podporuje projekty mimovládnych organizácií formou otvorených grantových výziev v jednotlivých oblastiach podpory.

- Aktívne občianstvo (v správe Nadácie Ekopolis)
- Životné prostredie a klimatické zmeny (v správe Nadácie Ekopolis)
- Deti a mládež (v správe Nadácie pre deti Slovenska)
- Rozvoj služieb v sociálnej oblasti (v správe Nadácie SOCIA)
- Fond pre bilaterálnu spoluprácu (v správe Nadácie Ekopolis)

Program **Greenways** finančne aj nefinančne podporuje udržateľnú mobilitu v slovenských mestách a dedinách.

ZELENÉ BÝVANIE zlepšovanie kvality bývania cez zlepšovania stavu životného prostredia.

Program **rozvoja rómskych komunít**. Znižovanie sociálneho vylúčenia a predsudkov voči Rómom

Grantový program **Zelené oázy** podporuje aktívnych občanov v neziskových organizáciách, miestnych samosprávach, školských zariadeniach a centrách voľného času pri vytváraní, obnove alebo oživení ekologicky hodnotných lokalít a trás. Dôležitým cieľom programu je podpora spolupráce a partnerstiev na lokálnej úrovni medzi vyššie spomenutými subjektami. Program podporuje trvalú starostlivosť o environmentálne hodnotné miestne lokality, ktoré slúžia širokej verejnosti, podporujú ochranu prírody a trvalú udržateľnosť.

link: <http://www.ekopolis.sk/programy/grantove-programy/zelene-oazy.html#>

17. NADÁCIA PONTIS

Nadácia Pontis je jedna z najväčších grantových a operačných nadácií na Slovensku. Jej názov je odvodený z latinského slova most a vyjadruje ambíciu a snahu prepájať všetky sektory slovenskej spoločnosti a napomáhať k ich efektívnej spolupráci.

Motivuje jednotlivcov a firmy k zodpovednosti nielen za seba, ale aj za okolitý svet a prispieva k budovaniu demokracie v neslobodných krajinách.

<http://www.nadaciapontis.sk/financne-granty>

18. GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

Podporuje :Nové záhrady, obnovené detské ihriská, krajšie mestá a viac športových aktivít.

link:<http://www.nadaciapontis.sk/clanok/nadacia-tesco-podpori-desiatky-projektov-vdaka-svojim-kolegom/1585>

19. OP PRV

Najperspektívnejším zdrojom je však zapojenie sa obce do mikroregionálneho združenia, vytvoriť MAS a čerpať prostriedky v rámci miestnych výziev MAS. MAS sú podporované prostredníctvom PRV SR 2021-2026

Cieľ

Zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach a zlepšenie ekonomickej príležitosti a sociálnych podmienok vidieckeho obyvateľstva. Tento cieľ sa v podmienkach Slovenskej republiky bude napĺňať prostredníctvom realizácie integrovaných stratégií rozvoja územia, v rámci ktorých sa budú realizovať projekty jednotlivých žiadateľov. Integrovanú stratégiu rozvoja územia pre určité územie vypracuje miestna akčná skupina (MAS), prostredníctvom ktorej sú do praxe zavádzané princípy prístupu Leader. Cieľom prístupu Leader je podporovať obyvateľov vidieckych oblastí, aby na základe vzájomnej spolupráce na báze partnerstva prekonal nové problémy, ktorým vidiecke oblasti čelia, aby sa zamysleli nad dlhodobým potenciálom svojich oblastí a implementovali spoločne vytvorené integrované, v soko kvalitné a originálne stratégie trvalo udržateľného rozvoja svojho územia.

Priorita

Zlepšovanie manažmentu a riadenia a mobilizácia rozvojového potenciálu vo vidieckych oblastiach

OPATRENIE 4.1 IMPLEMENTÁCIA INTEGROVANÝCH STRATÉGIÍ ROZVOJA ÚZEMIA

Cieľom tohto opatrenia je zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach a zlepšenie ekonomickej príležitosti a sociálnych podmienok vidieckeho obyvateľstva. Tento cieľ sa bude napĺňať predovšetkým prostredníctvom realizácie stratégie podporovaného územia prostredníctvom projektov jednotlivých žiadateľov pri uplatnení metódy a princípov. Projekty v rámci tohto opatrenia sú realizované prostredníctvom opatrení osi 3 PRV SR 2007 - 2013. Oprávnené sú všetky činnosti, ktoré sú v súlade s cieľmi opatrení osi 3 a príslušnými právnymi predpismi EÚ.

Žiadateľ: predkladatelia projektov v rámci integrovanej stratégie rozvoja územia sú v súlade s definovanými prijímateľmi podpory v rámci jednotlivých opatrení osi 3 Programu rozvoja vidieka SR.

OPATRENIE 4.2: VYKONÁVANIE PROJEKTOV SPOLUPRÁCE

Hlavným cieľom tohto opatrenia je podporiť spoluprácu, inovácie, potrebné zručnosti, výmenu a prenos skúsenosti s implementáciou prístupu Leader. Tento cieľ sa bude napĺňať predovšetkým prostredníctvom:

- uplatňovania princípu zdola-nahor: prístup Leader,
- maximalizovania spoločenských a kultúrnych prínosov,
- vytvárania predpokladov pre efektívnu implementáciu stratégií.

Žiadateľ: miestna akčná skupina - MAS, ktorá musí mať právnu formu občianskeho združenia

OPATRENIE 4.3: CHOD MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY

Cieľom tohto opatrenia je tvorba a zvyšovanie kapacít pre realizáciu prístupu Leader. Tento cieľ sa bude napĺňať predovšetkým prostredníctvom:

- vytvárania predpokladov pre efektívnu implementáciu stratégií,
- rozvíjania zručností v oblasti lokálneho manažmentu.

Žiadateľ: je MAS, ktorá je vybraná Riadiacim orgánom na implementáciu integrovanej stratégie rozvoja územia, a ktorá musí mať právnu formu občianskeho združenia.

link:<http://www.mpsr.sk/index.php?navID=47&sID=43&navID2=935>

Program rozvoja vidieka 2021 - 2027 (OP PRV)

Bližšie informácie k operačnému programu môžete nájsť na:

<http://www.apa.sk/index.php?navID=496>

[Finálna verzia OP PRV\(pdf\)](#)

[Finálna verzia OP PRV\(word\)](#)

20. OP EFEKTÍVNA VEREJNÁ SPRÁVA 2021 - 2027 (OP EVS)

Bližšie informácie k operačnému programu môžete nájsť na:

<http://www.minv.sk/?opevs>

[Finálna verzia OP EVS](#)

22. OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA 2021 -2027 (OP II)

Bližšie informácie k operačnému programu môžete nájsť na:

<http://www.informatizacia.sk/operacny-program-integrovana-infrastruktura/19080c>

[Finálna verzia OP II](#)

OP Integrovaný regionálny operačný program 2021 -2027 (OP IROP)

<http://www.mpsr.sk/index.php?navID=1036&navID2=1036&sID=67&id=9006>

[Finálna verzia OP IROP](#)

23. OP KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 2021 -2027 (OP KŽP)

Bližšie informácie k operačnému programu môžete nájsť na:

22.

<http://www.opzp.sk/po-2014-2020/operacny-program-kvalita-zivotneho-prostredia/>

Finálna verzia OP KŽP

24. OP ĽUDSKÉ ZDROJE 2021 -2027(OP ĽZ)

Bližšie informácie k operačnému programu môžete nájsť na:

<http://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/operacny-program-ludske-zdroje/>

Finálna verzia OP ĽZ

Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Identifikácia možných zdrojov financovania. Zdroje financovania realizácie PHSR sa členia v závislosti od dostupnosti na dve základné kategórie:

I. Riadne zdroje finančného zabezpečenia

I.A. Verejné zdroje

- a) štátny rozpočet vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev, príp. Úradu Vlády SR),
- b) štátny účelové fondy (Envirofond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond),
- c) rozpočet vyšších územných celkov (VÚC Banská Bystrica),
- d) rozpočet obcí a miest (vlastné zdroje),

I.B Iné zdroje

- e) prostriedky fyzických osôb,
- f) prostriedky právnických osôb,
- g) úvery,
- h) príspevky medzinárodných organizácií,
- i) prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody, Švajčiarsky finančný mechanizmus)
- j) iné prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

II. Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

k) finančné prostriedky z Európskej únie, v programovom období 2014-2020 tzv. európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), určené hospodársky zaostalým regiónom (ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie) a regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia. Priradenie jednotlivých projektových zámerov k programovej štruktúre (EŠIF) je indikatívne a bude sa upresňovať po schválení jednotlivých operačných programov v akčných plánoch.

a)

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík (rozvoja územia)

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiadúce dôsledky	Pravdepodobnosť
Technické	Územie	Priemyselné havárie	Znečistenie životného prostredia	Nízka
Environmentálne	Územie	Objavenie doteraz neidentifikovaných starých environmentálnych záťaží	Znečistenie životného prostredia	stredná
Ekonomické	Územie	Financovanie z doplnkových zdrojov financovania	Nerealizované rozvojové projekty	vysoká
Sociálne	Územie	Neúmerné zvyšovanie počtu obyvateľov MRK	Rastúca kriminalita	Nízka

ZÁVER

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych alebo regionálnych) si v súčasnosti vyžaduje existenciu spracovanej rozvojovej stratégie - republikovej, regionálnej, subregionálnej i lokálnej. Vyžaduje to aj Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, resp. jeho novela Zákon č. 309/2014 Z. z. Podľa tohto zákona majú mať obce schválený program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR), ktorý by mal byť v súlade s rozvojovým dokumentmi vyššej hierarchickej úrovne.

Príprava PHSR je pomerne zložitá cesta, ktorá si vyžaduje určitú vopred stanovenú postupnosť krokov, ktoré na seba logicky nadväzujú. Cieľom PHSR nie je vyriešiť všetky problémy, ktoré sa v obci vyskytujú, ale načrtnúť smer, ktorý vytvorí vhodné podmienky pre ich riešenie. Cieľom je vytvoriť programový dokument pre podporu rozvoja obce aktivizáciou a koordináciou všetkých ekonomických, kultúrnych a spoločenských subjektov tak, aby bol maximálne využitý potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity celej obce pri akceptovaní princípov udržateľného rozvoja.

Spracovaný dokument PHSR predstavuje súčasný stav i perspektívy rozvoja obce, ktorá sa snaží zlepšiť životné podmienky svojich občanov i uspokojiť nároky návštevníkov. Najväčšou devízou obce sú však jeho obyvatelia, ktorí z veľkej časti majú o život vo svojej obci záujem a na jej rozvoji sú ochotní participovať.

Hlavným cieľom PHSR obce je zlepšiť kvalitu života jeho občanov, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a presadzovať koncept udržateľného rozvoja obce. Preto vyjadrujeme presvedčenie, že v spolupráci s vedením obce sa obyvateľom tohto územia v ich snahe zlepšiť si životné podmienky aj vďaka získaniu finančných prostriedkov z verejných i neverejných zdrojov bude len dariť.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy. Schválený PHSR obce Čierny Potok je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. môžu sa niektoré opatrenia a aktivity rušiť. PHSR obce Čierny Potok schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Čiernom Potoku. Monitorovanie a hodnotenie PHSR obce Čierny Potok realizuje Obecné zastupiteľstvo v Čiernom Potoku.

System monitorovania a hodnotenia

Monitorovanie. Proces monitorovania PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenie jeho platnosti a to na úrovni projektov.

Základným prvkom monitorovania je **projekt**, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok.

Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa za príslušný rok schválená v ObZ** (v prípade projektov financovaných z EŠIF aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v systéme ITMS). Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný starosta (v spolupráci s externou spoločnosťou, ak sú náklady na externý manažment oprávnenými nákladmi projektu). Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu.

Monitorovanie plnenia PHSR bude stálym procesom zameraným na sledovanie zmien prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty, ukazujú stav implementácie výstupov, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu a financiám. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie korekčných opatrení.

Korekcie. Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov úradu (ObÚ), poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V pláne komunikácie je táto činnosť naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo rámec pravidelného každoročného hodnotenia PHSR budú na základe podnetu starostu či poslancov ObZ komisie obecného zastupiteľstva navrhovať a odporúčať opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí.

Hodnotenie. V súvislosti s uvedeným postupom sa bude proces hodnotenia vykonávať na úrovni programu (PHSR) systematicky a priebežne počas celého trvania programu až po predloženie správy z hodnotenia programu (2027). Proces hodnotenia sa vykonáva len na operatívnej úrovni (strategické hodnotenie nie je pre túto úroveň dokumentu povinné). Operatívne hodnotenie sa zakladá na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PHSR bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v obecnom zastupiteľstve. Výstupom hodnotenia je **hodnotiaca správa za príslušný rok**, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu tejto správy sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu.

Hodnotiace a monitorovacie správy PHSR sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (ObZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PHSR.

Informácia o schválení a zverejnení PHSR.

Program rozvoja obce bude po schválení jeho znenia zverejnený na web stránke obce **www.cierny potok.sk**. Súčasťou zverejnenia informácie o PHSR je nevyhnutné zabezpečiť formu diskusie s verejnosťou, za účelom zrozumiteľnosti o možnostiach širokého uplatnenia PHSR, ktorý sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EÚ fondov. Rovnako bude zverejňovaná každoročná Správa o monitoringu a hodnotení PHSR.

Popis komunikačnej stratégie

Zabezpečenie realizácie PHSR je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR **v rámci informovanosti a publicity** (pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov)

alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Komunikačnú stratégiu obce Čierny Potok vo vzťahu k PHSR nie je účelné vyčleniť z celkovej komunikačnej stratégie, ktorá sa uskutočňuje vo vzťahu **k jeho obyvateľom ako hlavnej cieľovej skupine**. Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PHSR a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. **Podstatný a hlavný nástroj komunikácie predstavuje webová stránka so sprievodnými komunikačnými kanálmi: úradná tabuľa, miestny rozhlas, webová stránka.**

Komunikácia so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi a organizáciami je obsahom jedného z projektov PHSR na roky 2021-2026 a bude prebiehať kontinuálne v rámci tohto projektu a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia. Komunikácia so zamestnancami je súčasťou ich bežnej činnosti a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia.

Hlavným nástrojom komunikácie, ale aj hodnotenia, monitorovania a kontroly je „**Materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva**“. Vstupné údaje pripravuje v dostatočnom predstihu obecný úrad, materiál má svojho predkladateľa (konkrétna zodpovednosť, odborná garancia), na príprave materiálu sa stanoviskami podieľajú komisie zastupiteľstva ako poradné orgány ObZ, rokujú o ňom poslanci zastupiteľstva, materiál je verejne prístupný a zastupiteľstvo je verejné (o zastupiteľstve je informované obyvateľstvo a organizácie všetkými informačnými kanálmi).

Počas programového obdobia 2021-2026 je naplánovaných 6 aktivít na predloženie tohto typu materiálu do obecného zastupiteľstva: aktivity týkajúce sa samotného procesu informovanosti a schvaľovania dokumentu aktivity týkajúce sa každoročného hodnotenia dokumentu PHSR ,aktivity týkajúce sa schvaľovania nových akčných plánov PHSR a schvaľovania rozpočtov pre navrhované projektové zámery vrátane prípadných korekcií , jedna aktivita z celkového hodnotenia PHSR

Z hľadiska efektivity je navrhnuté spojenie aktivity týkajúcej sa hodnotenia a monitorovania PHSR za daný rok s návrhom nového akčného plánu.

Plán komunikácie, hodnotenia a monitoringu realizácie PHSR obce

P. č.	Časový rámec	Miesto	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	09/2021	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	HSR strategická časť	Návrh dokumentu	Uznesenie ObZ
2.	09/2021	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	PHSR	Návrh dokumentu	Uznesenie ObZ
3.	12/2021	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Vyhodnotenie PHSR za rok 2021	Hodnotiac a správa PHSR	Monitorov. Správa 01 Uznesenie ObZ
4.	12/2021	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Akčný plán PHSR na roky 2022-2023	PHSR – Metodika vypracovania	Návrh akčného plánu
5.	12/2022	ObÚ	občania	Materiál narokovani e ObZ	Vyhodnotenie PHSR za rok 2021-2022	Hodnotiac a správa PHSR	Monitorov. Správa 02 Uznesenie ObZ
6.	12/2023	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Akčný plán PHSR na roky 2023-2024	PHSR – Metodika vypracovania	Návrh akčného plánu
7.	12/2023	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Vyhodnotenie PHSR za rok 2023	. Hodnotiac a správa PHSR	Monitorov. Správa 03 Uznesenie ObZ

8.	12/2024	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Vyhodnotenie PHSR za rok 2024	Hodnotiac a správa PHSR	Monitorov. Správa 04 Uznesenie ObZ
9.	12/2024	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Akčný plán PHSR na roky 2025-2026	PHSR – Metodika vypracovania	Návrh akčného plánu

10.	12/2026	ObÚ	občania	Materiál na rokovanie ObZ	Vyhodnotenie PHSR na roky 2021-2026	Hodnotiac a správa PHSR	Monitorov. Správa 05 Uznesenie ObZ
-----	---------	-----	---------	---------------------------	-------------------------------------	-------------------------	------------------------------------

PHRS obce Čierny Potok bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: 24.09.2021

..... VZN/UMZ č.

.....

pečiatka obce

.....

starosta obce